

Sändlista

Bildande av Hälla ädellövskogs naturreservat i Motala kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheten Godegårds-Hälla 2:19, Motala Kommun, som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Hälla ädellövskog.

Syftet med reservatet

Syftet med Hälla ädellövskogs naturreservat är att vårda och bevara värdefull lövskog rik på ädellöv. Full skiktning, buskar och död ved som tillhör naturskogen men även inslaget av grova träd som minner om traditionella hävdformer som slätter och bete samt källpåverkan är viktiga strukturer i skogen. Karakteristiska arter för biotoperna i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska fortleva i gynnsamt tillstånd för att bevara den biologiska mångfalden. Ett övergripande syfte är även att tillgodose friluftslivets behov av områden för naturupplevelser.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk. Åtgärder för att behålla lövdominansen och grova lövträd kan bli aktuella genom att efterlikna naturliga störningar eller traditionella hävdformer utan att ved lämnar området. Därmed tryggas så långt som möjligt habitat och substrat för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad.

Friluftslivets besöksmöjligheter ska underlättas och information om området ska tillhandahållas

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om **inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet**, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare vid uttransport av fällt vilt;
3. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon;
4. uppföra torn, byggnad eller annan anläggning;
5. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
6. anordna upplag;
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
8. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
9. jaga fågel;
10. utfodra eller anordna åtel för klövvilt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

11. måla på träd, sten eller annan fast ytbildning;
12. efter avslutad jaktsäsong lämna kvar snitslar eller annan anordning;
13. ändra florans eller faunans sammansättning genom inplantering av arter:

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
  2. skötsel i form av lövbefrämjande åtgärder, genom att avdöda trängande barrträd och i vissa fall yngre lövträd. Om behov uppstår kan igenläggning av diken bli aktuellt samt synliggörande av forn-kulturlämningar;
  3. dokumentation i form av uppföljning;
  4. iordningställande av parkeringsplats, informationstavla, vandringsled och eventuellt annan anordning som vindskydd, grillplats etc.
-

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om **rätten att färdas och vistas inom reservatet**, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. ta grenar eller annan ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. samla ryggradslösa djur, mossor, lavar eller vedsvampar med undantag för enstaka individer för artbestämning genom håvning eller plockning;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

4. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-4. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar, efter samråd med länsstyrelsen, enligt servitut och avtal så som;

Officialservitut 0583-93/40.1,

Officialservitut 0583-97/16.7,

Officialservitut 05-GOD-187.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Hälla ädellövskog hyser höga naturvärden knutna till ädellövrisk lövskog. Typiska arter för denna miljö, som missgynnas i skogsproduktionslandskapet, finns representerade i området. För att naturvärdena ska bestå och utvecklas bör området undantas från skogsbruk och skötas genom lövbefrämjande åtgärder.

Länsstyrelsen bedömer att Hälla ädellövskog är prioriterat för områdesskydd i form av naturreservat enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Området är till stor del klassat som nyckelbiotop, naturtypen är prioriterad i enighet med ovan nämnda strategi.

Reservatsbildning är även ett led i arbetet med att uppnå miljömålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” om vilka regering och riksdag har beslutat.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Hälla ädellövsogs naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Hälla ädellövsogs naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Föreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Hälla ädellövsogs naturreservat har bland annat dokumenterats i Länsstyrelse publikation Natur och kulturmiljöer i Östergötland 1983. Därefter har området till stor del klassats som nyckelbiotop av markägaren Sveaskog, i kommunens naturvårdsprogram 2001 och i samband med Länsstyrelsens inventering av skyddsvärda skogar på statlig mark 2003.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. En värdering av området genomfördes av Svefa AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Naturvårdsverket med markägaren och kom överens om köpeskilling för området. Marken förvärvades år 2006. Lantmäterimyndigheten i Motala kommun har genomfört förrättningen av fastigheten

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till berörda sakägare, Motala kommun, Skogsstyrelsen Östergötland, Naturskyddsföreningen i Motala, Statens geologiska undersökningar (SGU) samt Riksantikvarieämbetet.

Motala kommun, SGU, Skogsstyrelsen och Naturskyddsföreningen har svarat på remisen.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Inga remissinstanser hade något att erinra mot beslutet. Motala Kommun och Naturskyddsföreningen uttrycker att de är positiva till reservatsbildningen. SGU och Naturskyddsföreningen tillför även värdefull information om området och Naturskyddsföreningen framför önskemål om att parkeringsplatsen anläggs utmed Båsebergsvägen.

Länsstyrelsen har kompletterat skötselplanen utifrån den information om geologi och artförekomster som SGU och Naturskyddsföreningen framfört i remissvaren. Parkeringsplatsen kommer att anläggas på den plats som anses lämpligast utifrån säkerhets, anläggnings och underhålls synpunkt. Vaghänvisning kommer att ske via Båsebergsvägen.

Övrigt

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet).
Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlinh, byrådirektören Maria Taberman länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Carolina Olsson och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Annika Forsslund
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutscharta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturreservatsdossier)

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Stefan Stark, Solhöjden Medevi, 591 97 Motala
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala, sgu@sgu.se
Trafikverket Box 810, 781 28 Borlänge
Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping (MT 110420)
Motala kommun, 591 86 Motala, motala.kommun@motala.se
Motala kommun, Lantmäterimyndigheten, 591 86 Motala (när beslutet vunnit laga kraft)
Lantmäterimyndigheten, Box 1111, 462 28 Vänersborg
Naturskyddsföreningen i Motala, att I. Lundqvist, Kulla Södergården 112, 590 32 Borensberg
Reservatsförvaltaren, Anneli Lundgren
Länets författningssamling
Tidningskungörelse